

Pan Kazimierz Kleina
Przewodniczący Komisji
Budżetu i Finansów Publicznych
Senat Rzeczypospolitej Polskiej

Warszawa, 06.09.2013 r.

Szanowny Panie Przewodniczący,

W nawiązaniu do prac komisji Budżetu i Finansów Publicznych nad ustawą o usługach płatniczych druk nr. 1553 wraz ze zmianami (1553-A) Visa Europe chciałaby przekazać swoje komentarze dotyczące aktualnej wersji ustawy.

Nie stosowanie zapisów nowej ustawy do trójstronnych systemów płatniczych

Visa Europe pozostaje na stanowisku, iż wszystkie systemy kartowe, bez względu na model biznesowy powinny zostać objęte nową ustawą. Wyłączenie spod regulacji niektórych graczy rynkowych doprowadzi do sytuacji, w której będą oni preferowani przez dostawców usług płatniczych z powodu wyższych dochodów oraz przez samych konsumentów z powodu dodatkowych korzyści finansowanych przez detalistów, których obecna ustawa ma na celu chronić. Na taki stan rzeczy wskazują dane opublikowane przez australijski bank centralny odnośnie zmian na rynku kart płatności pomiędzy trój- i czterostronnymi systemami płatności a także konkluzje ekonomistów zajmujących się tematyką asymetrycznej regulacji rynków. Z ich badań można wywnioskować, iż systemy trójstronne, które zostały wyłączone z zakresu ograniczeń opłat zwiększyły swój udział w rynku poprzez tworzenie programów dodatkowych kart, które są wydawane konsumentowi przy okazji wydawania karty systemu czterostronnego. Praktyka taka nie tylko zwiększa możliwość zadłużania się ludności, co w przypadku Polski byłoby wysoce niewskazane, ale też doprowadza do tego, iż konsument posiadający obie karty nie będzie chciał użyć karty tańszej w akceptacji dla detalisty, ponieważ nie wiąże się ona z dodatkowymi korzyściami, użyje innej karty, która i tak jest już w jego posiadaniu - co za tym idzie obniży efektywność nowej regulacji prawnej.

Opinia, która wydaje się uzasadniać specjalne traktowanie systemów trójstronnych, to fakt, iż systemy takie są zbyt małe i są przede wszystkim nastawione na konsumentów z wysokimi dochodami również nie znajduje wsparcia w publicznych wypowiedziach zarządu jednego z systemów trójstronnych, w których jasno można zauważyć chęć zwiększenia swojej pozycji poprzez zwiększający się poziom akceptacji w supermarketach, domach towarowych, zwiększenia akceptacji transgranicznej oraz zawierania umów partnerskich w sferze internetowej z Facebook, Microsoft (Xbox), Twitter czy Amazon w celu zwiększenia swojego udziału w rynku konsumentów młodych i małych przedsiębiorców. Dlatego tym bardziej ważnym wydaje się objęcie systemów trójstronnych takimi samymi zasadami jak ich konkurentów, inaczej trudno będzie mówić o stosowaniu równych zasad w stosunku do wszystkich przedsiębiorstw konkurujących ze sobą na tym samym rynku o tych samych klientach i użytkownikach.

Zapisy dotyczące nowopowstałych systemów kartowych

Visa Europe przystaje na stanowisku, iż tworzenie przepisów prawa, które faworyzuje nowo powstałych uczestników rynku nie jest odpowiednim sposobem promowania konkurencji na rynku płatności bezgotówkowych. Praktyka oferowania preferencyjnego traktowania nowych graczy na rynku nawet przez krótki czas jest uznawana za bardzo kontrowersyjną przez światowych ekonomistów¹ z powodu nie zawsze przewidywalnych skutków wpływających na już istniejącą konkurencję, która może niechętnie zostać osłabiona w sposób permanentny. Ponadto chcielibyśmy zauważyć, iż gdyby wziąć pod uwagę argumenty zwolenników obecnie dyskutowanej ustawy, obniżka opłaty interchange powinna wpływać na zwiększenie liczby punktów akceptacji płatności kartami płatniczymi a co za tym idzie doprowadzić do zwiększenia się samego rynku płatności w Polsce, tworząc nowe możliwości biznesowe dla nowych firm chcących wejść na specyficzną część rynku do tej pory nieakceptującej płatności kartami (a więc niebiorącej udziału w tym rynku). Należy, zatem stwierdzić, że zmiana w dynamice całej struktury rynku jest lepszym podejściem do zwiększenia poziomu konkurencji niż preferencyjne traktowanie przedsiębiorstw, ponieważ daje większą pewność, iż nowy dostawca nie tylko będzie chciał wejść na dany rynek, ale też na nim pozostanie, co wydaje się być celem Ministerstwa Finansów.

Ponadto chcielibyśmy zauważyć, iż rynek kart płatniczych jest rynkiem dwustronnym, co w praktyce oznacza konieczność istnienia obustronnego popytu na usługi nowego systemu płatniczego. Zapis pozwalający na okresowe stosowanie wyższych stawek opłaty interchange od tych określonych ustawowo jedynie będzie zachęcać wydawców kart płatniczych i ich użytkowników do korzystania z ich kart. Jednakże takie podejście nie zachęca a wręcz zniechęca do akceptacji takich kart płatniczych przez detalistów, którzy mając wybór pomiędzy akceptacją kart o niskim czy wysokim koszcie, nie będą zainteresowani ofertą droższego systemu.

W związku z powyższym, niestosowanie ustawowych stawek opłat interchange przez nowopowstałe organizacje kartowe wydaje się być mało skutecznym podejściem do zwiększania poziomu konkurencji na rynku za cenę nierównego traktowania konkurujących ze sobą graczy rynkowych.

Propozycje dotyczące wymogu przejrzystości informacji stanowiących przychód organizacji kartowej oraz ich notyfikacja do UKNF na 3 miesiące przed wejściem w życie

Pragniemy poinformować, iż opłaty stanowiące przychód naszej organizacji i będące jednocześnie kosztem dla agenta rozliczeniowego, są ustanawiane jednolicie dla całego obszaru Visa Europe przez Radę Dyrektorów Visa Europe (Visa Europe Board of Directors). Rada ta składa się z 18 przedstawicieli największych europejskich instytucji finansowych będących członkami Visa Europe, prezesa (CEO) Visa Europe oraz jednego niezależnego dyrektora Rady sprawującego funkcję przewodniczącego. Rada Dyrektorów Visa Europe reprezentuje interesy wszystkich członków organizacji z całego regionu i jest odpowiedzialna za kreowanie polityki organizacji na poziomie pan-europejskim.

¹ John Haring "Implications of Asymmetric Regulation for Competition Policy Analysis" Office of Plans and Policy, Working Paper Series No. 14, Federal Communications Commission, Washington, DC. December 1984; Alfred Kahn "The Uneasy Marriage of Regulation and Competition" *Teleomatics*, 1984, Vol 1, No. 5, 1-17; Dennis Weisman "Asymmetrical Regulation: Principles for Emerging Competition in Local Service Markets" *Telecommunications Policy*, 1994, Vol 18, No. 7, 499-505; Mark Schankerman "Symmetric Regulation for Competitive Telecommunications" *Information Economics and Policy*, 1993, Vol 8, 3-23; Chapter 8 of David Sappington and Dennis Weisman "Competition, Regulation, and Deregulation" in *Designing Incentive Regulation for the Telecommunications Industry* (Cambridge, MA: The MIT Press, 1996); and Gregory Sidak, Robert W. Crandall and Hal J. Singer "The Empirical Case Against Asymmetric Regulation of Broadband Internet Access" *Berkeley Technology Law Journal*, Vol. 17, 953-987, Summer 2002.

Oplaty ustanawiane przez Radę są jednakowe dla wszystkich członków Visa Europe we wszystkich krajach. Wyjątkiem dla Polski jest opłata na rzecz rozwoju rynku, będąca podstawą Funduszu na rzecz Rozwoju Rynku, która została ustalona przez Komitet Decyzyjny Visa Polska i obowiązuje tylko na terenie Polski, tworząc wspólny budżet Visa Europe i jej banków członkowskich dla wspólnie podejmowanych inicjatyw nakierowanych na rozwój płatności bezgotówkowych w kraju. W związku z tym powstaje pytanie, w jaki sposób polskie prawo czy polski nadzorca KNF mógłby wpływać na decyzje podejmowane przez niezależną Radę Dyrektorów (składającą się z największych banków europejskich z różnych krajów Unii Europejskiej) poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz czy stosować prawo polskie poza granicami państwa polskiego.

Ponadto chcielibyśmy także zauważyć, iż z punktu widzenia organów ochrony konkurencji², na rynkach o wysokim stopniu koncentracji, gdzie nie ma zbyt wielu graczy, nie zachęca się do zwiększania przejrzystości pomiędzy uczestnikami na danym rynku odnośnie polityki cenowej czy konkretnych cen stosowanych na rynku. Wręcz przeciwnie, można by się nawet pokusić o pytanie czy taka praktyka byłaby korzystna z punktu widzenia Urzędu Ochrony Konkurencji i Konkurencji na rynku polskim czy też z punktu widzenia samej Komisji Europejskiej ze względu na precedens, jaki taka praktyka mogłaby ustanowić.

W tym kontekście chcielibyśmy podkreślić, iż Visa Europe, tak jak każde inne przedsiębiorstwo, musi stosować się do europejskiego oraz krajowego prawa konkurencji. Jeśli zasady czy polityka cenowa są uznawane za budzące niepokój z punktu widzenia graczy na rynku, to mogą oni już dziś składać skargi do Komisji Europejskiej oraz UOKiK. W związku z tym nasuwa się pytanie, w jaki sposób nowe zmiany miałyby polepszyć ową sytuację i czy nie doprowadziłyby to do konfliktu pomiędzy kompetencjami UOKiK i KNF i czy na przykład nie stworzyłyby to reperkusji w świadczeniu usług procesingowych w wymiarze transgranicznym ze względu na stosowanie tych samych stawek w całej Unii Europejskiej. Zarazem uważamy, iż te wszystkie dyskusyjne elementy mogą tylko opóźnić prace nad zmianami do ustawy.

Poziom opłaty interchange oraz harmonogram jej wprowadzenia

Visa Europe pozostaje nadal przy propozycji pierwotnie przedstawionej przez Narodowy Bank Polski (NBP), aby wprowadzić odrębne górne limity opłaty interchange dla kart debetowych i przełaconych oraz kart kredytowych i obciążeniowych dla klientów indywidualnych, na poziomie i zgodnie z harmonogramem zgodnym z ustaleniami zawartymi w uzgodnionym *Programie redukcji opłat kartowych w Polsce*, sporządzonym przez Zespół Roboczy ds. Opłaty Interchange przy NBP wg. poniższej tabeli:

Maksymalne stawki opłat interchange - klienci indywidualni				
Rodzaj kart	2014	2015	2016	2017
Karty debetowe i przedpłacone	1.00%	0.90%	0.80%	0.70%
Karty kredytowe oraz karty obciążeniowe	1.11%	1.02%	0.93%	0.84%

² Komunikat Komisji Europejskiej, *Wytyczne w sprawie stosowania art.101 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do horyzontalnych porozumień kooperacyjnych*, Dz U. z dn 11/01/2011 Unii Europejskiej 2011/C11/01, Dział 2.

Chcielibyśmy również wyrazić nasze poparcie dla art. 38a ustęp 7, gdzie mowa jest o tym, że „organizacja kartowa nie może pobierać opłat z tytułu krajowej transakcji płatniczej przy użyciu karty płatniczej wydanej w ramach umowy z inną organizacją kartową”. Uważamy, że takie opłaty ograniczają konkurencyjność na rynku i powodują wspieranie wydawnictwa kart wyłącznie jednej organizacji a nie działają pozytywnie na innowacyjność i wzrost rynku gdyż, wiążą się ze zwiększeniem kosztów obsługi transakcji dla detalistów.

W przypadku jakichkolwiek pytań pozostajemy do dyspozycji.

Z poważaniem

Małgorzata O'Shaughnessy
Wiceprezes Visa Europe
Dyrektor Generalna – Polska, Czechy, Słowacja